

תיבה 5.1

ילודה ופריון בישראל

בעשור האחרון הייתה עלייה כמעט רציפה במספר לידות החי שהתרחשו בכל שנה בישראל. עלייה זו הסתכמה בכ-18%, מ-136,390 לידות חי בשנת 2000 ל-161,042 בשנת 2009. לידות החי בניכוי הפטירות (ריבוי טבעי) מהוות באופן עקבי את מרכיב הגידול הראשי של אוכלוסיית ישראל מאז 1992. חלקו של הריבוי הטבעי מסך כל הגידול של אוכלוסיית ישראל גדל מכ-56% בשנת 1992 לכ-90% בשנת 2009 (הגורם הנוסף והמשלים שתורם לגידול האוכלוסייה הוא מרכיב ההגירה).

א. שיעור פריון כולל

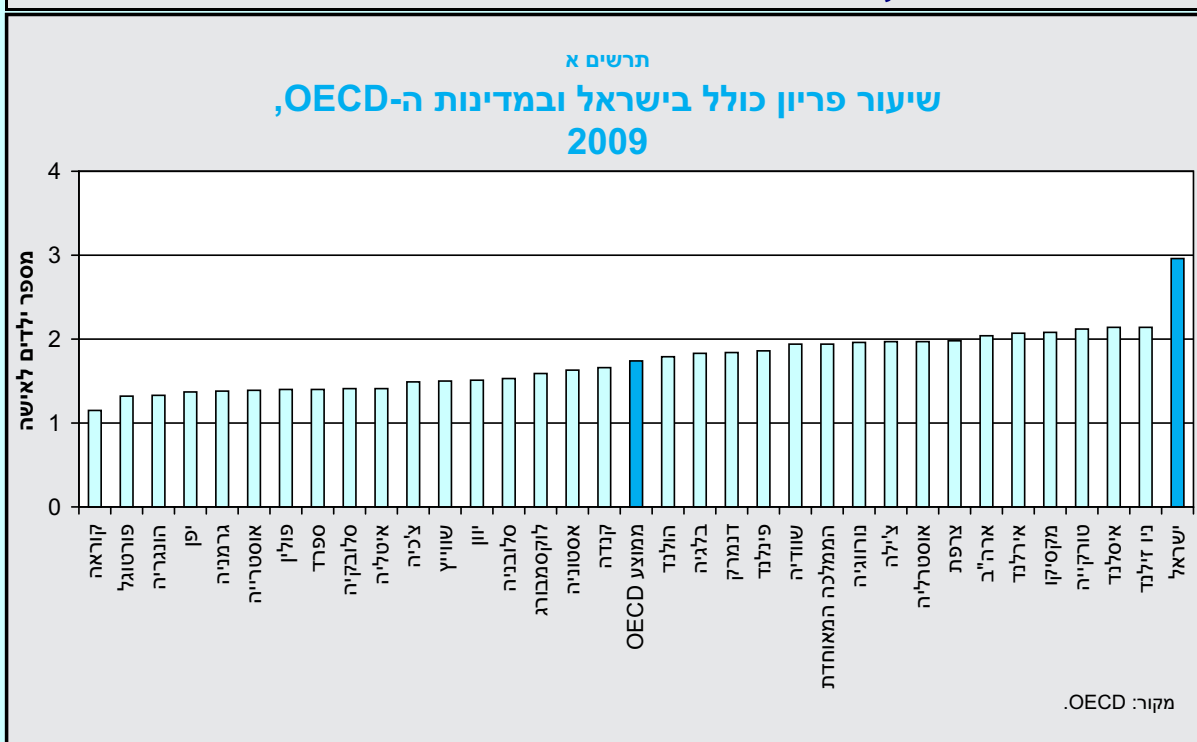
על אף העלייה במספרן המוחלט של לידות החי בשנים 2000-2009, שיעור הפריון הכולל (מספר הילדים הממוצע לאישה) נותר יציב. בשנת 2009 נאמד שיעור הפריון הכולל ב-2.96 ילדים לאישה, בהשוואה ל-2.95 בשנת 2000. שיעור הפריון הכולל בישראל משקף את שיעורי הפריון השונים הקיימים בקרב קבוצות הדת המרכיבות את אוכלוסייתה. היציבות המסתמנת בעשור האחרון היא תולדה של עלייה רציפה בשיעורי הפריון של הנשים היהודיות מאז 2006 (מ-2.75 ילדים לאישה בשנת 2006 ל-2.90 בשנת 2009) ומירידה בשיעורי הפריון של הנשים המוסלמיות מאז שנת 2001 (מ-4.71 ילדים לאישה בשנת 2006 ל-3.73 בשנת 2009) וכן מירידה בשיעורי הפריון של הנשים הדרוזיות (מ-3.07 ילדים לאישה בשנת 2000 ל-2.49 בשנת 2009) והנוצריות (מ-2.55 ילדים לאישה בשנת 2000 ל-2.15 בשנת 2009).

הטרוגניות ברמת הפריון קיימת לא רק בין קבוצות הדת השונות של אוכלוסיית ישראל, אלא גם בתוך הקבוצות עצמן. כך לדוגמה, רמת הפריון בקרב האוכלוסייה היהודית איננה אחידה, אלא משתנה בהתאם למידת הדתיות של הנשים. בשנים 2007-2009 היה שיעור הפריון של נשים חרדיות 6.53, של נשים דתיות - 4.26 ושל נשים לא דתיות - חילוניות - 2.07¹.

בהשוואה בין-לאומית, היה שיעור הפריון הכולל של נשים בישראל בשנת 2009 הגבוה ביותר מבין מדינות ה-OECD, כאמור 2.96 ילדים לאישה, ואף גבוה מרמת התחלופה (2.1) המאפשר שמירה על יציבות גודל האוכלוסייה. במרבית המדינות החברות ב-OECD שיעור הפריון הכולל לא הגיע לרמת התחלופה, להוציא המדינות הבאות: ניו זילנד ואיסלנד (2.14), טורקיה (2.12), מקסיקו (2.08) ואירלנד (2.07). על אף העלייה הקלה בשיעורי הפריון בחלק ממדינות ה-OECD (בעיקר מדינות אירופיות) בשנים האחרונות, הפער בין ישראל למדינות ה-OECD נשמר.

1 למידע מורחב, ראו: חליחל אחמד, (2011). "פריון של נשים יהודיות ומוסלמיות בישראל לפי מידת הדתיות שלהן בשנים 1979-2009", נייר עבודה מס' 60. ירושלים: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

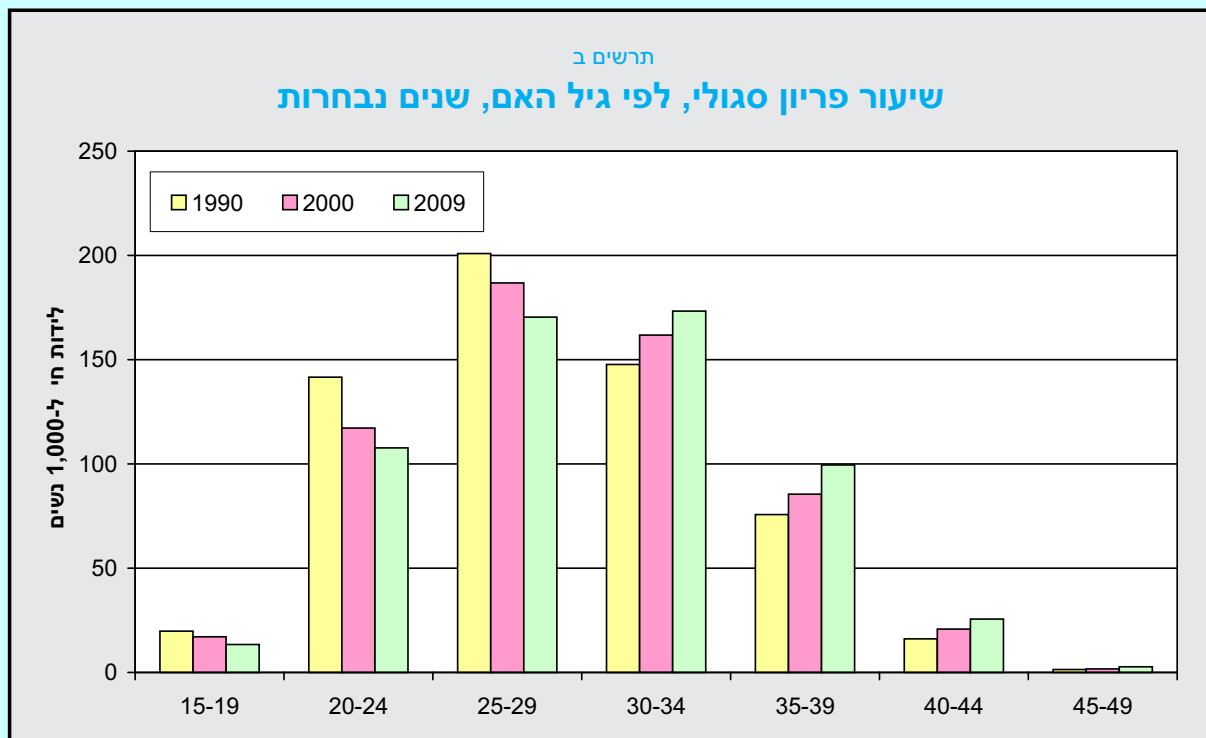
שיעור הפרייון בישראל אגודת מהשיעורים בכל מדינות ה-OECD

ב. שיעורי פרייון סגוליים לפי גיל

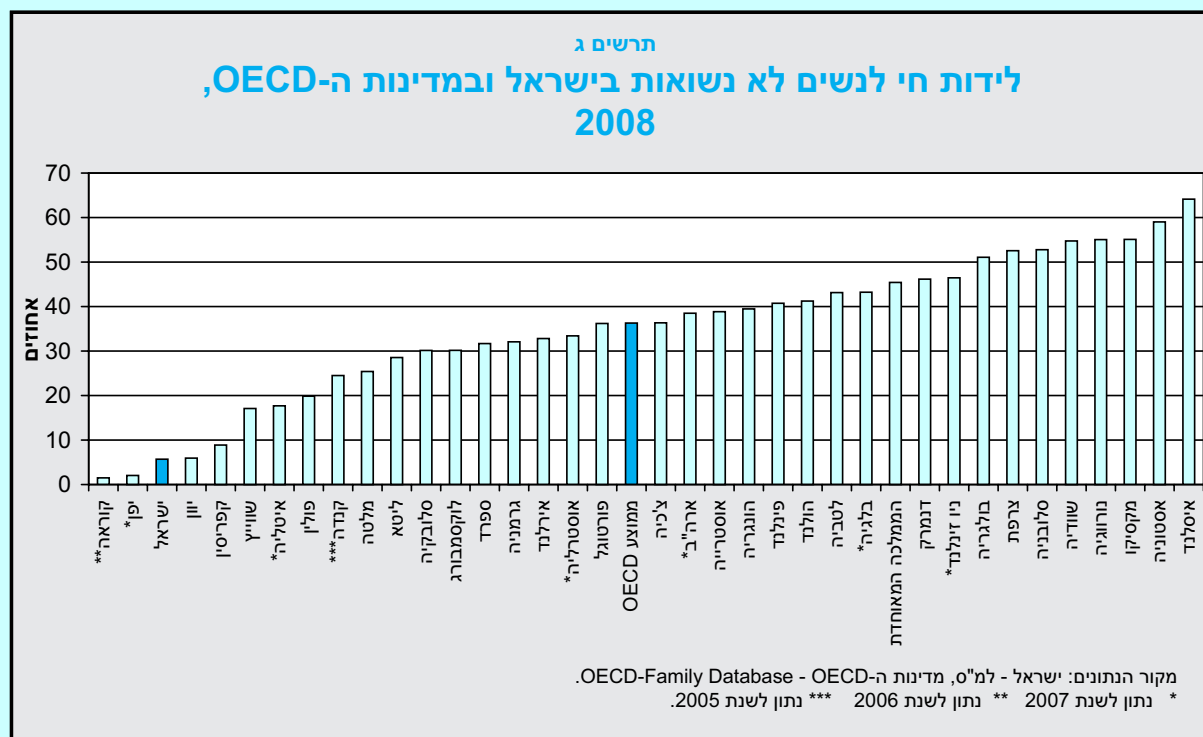
בשנים 1990-2009 המשיכה מגמת השינוי בשיעורי הפרייון הסגוליים, לפי גיל האם. השינויים באו לידי ביטוי בפיזור הלידות על פני קבוצות הגיל השונות של הנשים וכן ברמת הפרייון בכל קבוצת גיל. בעוד שבגילים 15-29 נצפתה ירידה בשיעורי הפרייון הסגוליים, הרי שחלה עלייה בשיעורי הפרייון הסגוליים בגילים 30 ומעלה. לדוגמה, בשנת 1990 שיא הפרייון היה בגילים 25-29 עם 200.9 לידות חי לכל 1,000 נשים בקבוצת גיל זו, ואילו בשנת 2009 עבר שיא הפרייון לקבוצת הגיל 30-34 עם 173.3 לידות חי ל-1,000 נשים באותה קבוצת גיל (באותה שנה שיעור הפרייון הסגולי לנשים בגילים 25-29 היה 170.4).

שינויים אלו נובעים מנטייה גוברת של הנשים בישראל לדחות את עיתוי הלידה הראשונה וכן מרצון הנשים להוסיף וללדת בגילים מבוגרים יותר לעומת הגילים שבהם רווחו הלידות בעבר.

ג. לידות חי מחוץ לנישואין²

מרבית היילודים בישראל נולדים לנשים נשואות (109,144 יילודים מתוך 116,599 בשנת 2009), אולם בעשור האחרון חל גידול מסוים בחלקם של היילודים לאימהות לא נשואות, מ-5% בשנת 2000 ל-5.8% בשנת 2009. העלייה בחלקם של היילודים לאימהות לא נשואות נובעת מעלייה בחלקם של היילודים לאימהות רווקות, מ-2.7% בשנת 2000 ל-3.8% בשנת 2009. יילודים אלו היוו בשנת 2009 כ-66% מסך כל הלידות לנשים לא נשואות לעומת 55% בשנת 2000.

למרות העלייה במהלך שנות האלפיים בחלקם של היילודים שנולדו מחוץ לנישואין בישראל, נותר חלקם קטן (5.7%) בהשוואה לזה הקיים במדינות ה-OECD (בממוצע כ-36% בשנת 2008).

2 נתוני לידות חי מחוץ לנישואין הן לנשים יהודיות בלבד ומתייחסים למצב המשפחתי של האישה כפי שדווח בעת הלידה.